

Eläintenhoitosuunnitelma

Eläintenhoitosuunnitelma on osa luomusuunnitelmaa ja on **toimijan laatima kirjallinen selvitys tilan käytännön eläintenhoidosta**. Toimijan tulee selvittää suunnitelmassaan kaikki luomutuotantoehtoja koskevat käytännön menettelyt muun muassa eläinten alkuperän, ruokinnan ml. rehujen hankinta, lisääntymisen, hoidon, eläimille tehtävien toimenpiteiden, laidunnuksen ja ulkoiluttamisen suhteen. Toimijan tulee myös arvioida eläintuotantoon mahdollisesti liittyvät riskit, mm. tuotantopanosten hankinta ja hankittavien tuotantopanosten luomuisuuden varmistaminen.

Eläintenhoitosuunnitelmassa tulee olla kuvaus toiminnasta tapauksessa, kun toimija epäilee tapahtuneen tuotantoehtojes mahdollisen noudattamatta jättämisen. **Eläintenhoitosuunnitelma tulee päivittää aina, kun toiminnassa tapahtuu muutoksia.**

Alla olevaa luetteloä voidaan käyttää **ohjeellisena listana** eläinten luomusuunnitelmaa laadittaessa. Luetteloä tulee täydentää toiminnan kuvauksella ja yksityiskohdilla, jotka kuvaavat toimijan luomueläintuotantoa.

1. Eläinten alkuperä

- Tilalla olevat eläimet aloitettaessa luonnonmukaista eläintuotantoa: eläinlaji, käyttötarkoitus, lukumäärä, rotu, siirtymävaiheen kesto
- Suunnitelma uudistuksesta: lukumäärä, käyttötarkoitus, eläinten ikä, uudistusmenetelmä
- Luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten saatavuus, luomueläinrekisterin hyödyntäminen eläinten hankinnassa
- Eläinten hankintaan mahdollisesti tarvittavat luvat

2. Eläinten ruokinta

- Pääasialliset rehut (karkearehut, väkirehut), täydennysrehut, kivennäisrehut, vitamiinirehut
- Rehujen alkuperä (itse tuotetut/ostetut)
- Rehut yhteistyötiloilta, yhteistoiminnan varmistaminen, rehujen saanti poikkeustilanteissa, varautuminen
- Luonnonmukaisten, tavanomaisesti tuotettujen ja siirtymävaiherehujen käyttö
- Valkuaisrehujen ja/tai väkirehujen saatavuuden varmistaminen, käytön rajoitukset, mahdolliset luvat
- Karkearehu: rehuäaji ja sen osuudet (ruokintasuunnitelma), karkearehuosuuden alentaminen ensimmäisten lypsykuukausien aikana
- Rehunkulutusseuranta eläinryhmittäin toimintaan parhaiten soveltuvalla jaottelulla, esimerkiksi lypsylehmät-ummessa olevat lehmät-hiehot-vasikat, emolehmät-hiehot-sonnit-vasikat, uuhet-karitsat, kutut-kilit, emakot-joutilaat-karjut-lihasiat, munivat kanat-kananuorikot
- Rehun lisäaineet
- Säilörehun valmistus, tilalla käytettävät sallitut lisäaineet
- Ulkopuolisen rehusekoittajan käyttö, puhdistusajot
- Nuorten eläinten ruokinta, juotto, mahdolliset hätätilanteet
- Eläinten laidunnus; mahdollinen lisäruokinta laitumelle

3. Eläinten terveys

- Eläinten rokottaminen ja loiskäsittelyt
- Lääkekirjanpidon pitäminen, lääkkeiden varoaika
- Mahdollinen terveydenhuoltosopimus
- Eläinten hyvän terveystilanteen varmistamiseksi tehdyt toimenpiteet

4. Käytännöt eläinten hoidossa

- Eläimille suoritettavat toimenpiteet, tarvittavat luvat
- Kytkeminen: parsinavetta ja tarvittava lupa, muut tilanteet, kytkettävät naudat, olosuhteet
- Nuorten eläinten alkukasvatus
- Eläinten pitäminen yksittäiskarsinoissa: mitkä eläimet, miksi ja missä tuotannon vaiheessa, olosuhteet
- Eläinten ryhmäkasvatus: mitkä eläimet ja missä tuotannon vaiheessa
- Hyönteisten (kärpäset, paarmat, hyttysset, mäkärät) torjunta eläimistä

5. Eläinsuojat

- Pitopaikkatunnukset
- Mikäli harkinnassa, suunnitelma mahdollisesta laajennuksesta (mm. uudet tuotantotilat, ulkoilu- ja laidunalueet, varastot)
- Olosuhteet: lämpötila ja kosteus, arvio ilmanvaihdon toimivuudesta, valaistus
- Ikkunoiden tai muun valoa läpäisevän materiaalin pinta-ala suhteessa lattian pinta-alaan (huom! kerroslattiakanalat)
- Lattioiden kunto
- Kiinteän lattian osuus lattiapinta-alan vähimmäisvaatimuksesta
- Eläinten käytössä olevat pinta-alat
- Eläinten makuualueet: riittävyys, rakenne, kuivikkeet
- Siipikarjarakennuksissa: pesät, orret, istumatasot, kulkuluukut, katos (jos on), eläinten määrä kussakin rakennuksessa, ulkotarhojen hoitosuunnitelma, tarhojen 'ulottuvuus', lihasiipikarjarakennusten kokonaiskäyttöpinta-ala
- Rakennuksen rakentamisvuosi, mahdolliset muutostyöt
- Jyrsijöiden / kärpästen torjunta eläinsuojissa

6. Eläinten ulkoilu

- Yhtäjaksoinen laidunkausi, onko käytössä pidennetty laidunkausi
- Ulkotarhat, ulkojaloittelualueet ja niiden kunto
- Mitkä eläimet ulkoilevat, missä ja milloin? Mahdolliset poikkeukset ulkoiluun/laidunnukseen.
- Vesilintujen uintimahdollisuus
- Siipikarjatarhojen tyhjillään pito
- Käytettävissä olevat pinta-alat

7. Eläinsuojien puhdistus

- Lypsylaitteiden pesuun ja puhdistukseen käytettävät aineet
- Eläinsuojien pesuun ja puhdistukseen käytettävät aineet

8. Muuta huomioitavaa

- Varastokirjanpidon, myös muilta tiloilta saapuneiden rehujen osalta, huolellinen kuvaus
- Tilalle tulevien tuotantopanosten vastaanottotarkastusten kuvaus
- Tuotteiden takaisinvento ja toiminta, mikäli on tapahtunut poikkeama tuotantoehdoista
- Toiminnan riskien arviointi

- Tilalla olevat tavanomaiset eläimet, niiden rehut, ulkoilu/laidunnus, tuotantotilat
- Lannan, virtsan ja karjatalouden jätevesien varastointi sekä levityssuunnitelma.
- Mahdollinen alihankinta, tarvittavat sopimukset
- Mahdollinen jalostettujen /jalostamattomien maataloustuotteiden valmistus

Yllä mainitut piirrokset ja suunnitelmat liitetään Kasvintuotannon tuotantoehdot -julkaisun yhteydessä kuvattuun luomusuunnitelmaan. Näin ne toimivat jatkossa koko tilan toimintaa kuvaavana tietopakettina.